

Zorgkrant.nl

Biologicals door 50.000 mensen gebruikt

13 december 2019

Biologicals zijn medicijnen van biologische oorsprong en onderdrukken ontstekingsreacties

Het aantal mensen dat een biological gebruikt ter behandeling van chronische ontstekingsziekten neemt in 2019 verder toe. Naar verwachting zullen poliklinische apotheken dit jaar aan zo'n 50.000 patiënten een biological verstrekken, ongeveer 10% meer dan in 2018. TNF-alfaremmers hebben de meeste gebruikers. dat schrijft de SFK deze week in het Pharmaceutisch Weekblad.

Biologicals zijn medicijnen van biologische oorsprong, dat wil zeggen dat ze zijn gemaakt van eiwitten van levende organismen, zoals bacteriën, schimmels of cellen van planten of dieren. De biologicals waartoe wij ons op deze pagina beperken, worden vooral toegepast bij chronische ontstekingsziekten, zoals reumatoïde artritis, psoriasis en chronische darmontstekingen, waaronder de ziekte van Crohn. Bij deze aandoeningen, ook wel auto-immuunziekten genoemd, keert het immuunsysteem zich met de vorming van antistoffen tegen het lichaam zelf. Dat gaat gepaard met ontstekingsreacties.

Biologicals onderdrukken de ontstekingsreacties. Dat doen ze door de werking van de betrokken eiwitten tegen te gaan of door de aanmaak van deze eiwitten te remmen. Biologicals worden doorgaans pas ingezet als de eerstekeusmiddelen bij deze aandoeningen niet (meer) effectief zijn of als de bijwerkingen te ernstig zijn.

Overgeheveld

Biologicals behoren tot de categorie 'dure geneesmiddelen' die in de eerste helft van dit decennium zijn overgeheveld naar het budget van het ziekenhuis. Verstrekkingen vinden doorgaans plaats via

poliklinische apotheken voor rekening van het ziekenhuis. Sinds enkele jaren zijn ook biosimilars beschikbaar. Dit zijn soortgelijke varianten van biologicals waarvan het patent is verlopen. Ze zijn niet exact identiek.

Gebruikers

Poliklinische apotheken zullen naar verwachting in 2019 aan bijna 50.000 patiënten een biological of biosimilar bij afweeraandoeningen verstrekken. In totaal gaat het hierbij om ongeveer 195.000 verstrekkingen. Per maand starten gemiddeld 1200 patiënten met een biological. Daar staan zo'n 800 mensen tegenover die ermee stoppen. Het aantal gebruikers zal in 2019 met ongeveer 10% groeien. Dat is de helft van het percentage waarmee het aantal gebruikers in 2018 toenam.

TNF-alfaremmers, interleukineremmers en selectieve immunosuppressiva zijn de meest gebruikte groepen biologicals. De TNF-alfaremmers, met adalimumab (Humira) en etanercept (Enbrel) als bekendste vertegenwoordigers, worden verreweg het meest toegepast. Naar schatting zullen bijna 35.000 patiënten dit jaar een TNF-alfaremmers gebruiken. Het aantal gebruikers van de interleukineremmers, waarvan abatacept (Orencia) het meest wordt toegepast, en van de selectieve immunosuppressiva, met ustekinumab (Stelara) als meest gebruikte middel, ligt met 9000 respectievelijk 4000 patiënten een stuk lager.

Recent zijn vier nieuwe biologicals op de markt gekomen: de selectieve immunosuppressiva baricitinib (Olumiant) en tofacitinib (Xeljanz) en de interleukineremmers sarilumab (Kev-zara) en guselkumab (Tremfya). Op het totaal van biologicalverstrekingen nemen de nieuwkomers met bijna 8% nog een bescheiden positie in.